

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Felicia Bogos,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului împotriva Tamarei Alexandrova, intervenient accesoriu Felicia Bogos cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 04 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de Felicia Bogos, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel expuse în încheierea din 01 august 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2r-68/25
NR. PIGD 2-23184357-01-2r-24022025)*

Restituirea cererii de apel de către instanța de apel a fost prematură, întrucât nu a fost efectuată o verificare detaliată a actelor cauzei.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani: jud. C. Panfil
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: jud. A. Panov, N. Mămăligă, A. Malîi

21 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, cererea de recurs depusă de Felicia Bogos,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 decembrie 2023, ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului a depus cerere de chemare în judecată cu valoare redusă împotriva Tamarei Alexandrova, prin care a solicitat încasarea datoriei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin încheierea din 27 decembrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 14 din Chișinău, în procedura falimentului către Tamara Alexandrova cu privire la încasarea datoriei. S-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Felicia Bogos.

3. Prin hotărârea din 16 aprilie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului. S-a încasat de la Tamara Alexandrova în beneficiul ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice în sumă de 2 900 lei acumulată până la 01 noiembrie 2023 pentru ap. xx din str. xxxxx, mun. Chișinău. S-a încasat de la Tamara Alexandrova în beneficiul statului prin intermediul Ministerului Finanțelor, Trezoreria de Stat suma de 270 lei cu titlu de taxă de stat.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

4. La 15 mai 2024, Felicia Bogos a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 16 aprilie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

5. Prin încheierea din 01 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Felicia Bogos și s-a acordat apelantei un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului, a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 229,50 lei și a dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei. S-a explicat apelantei că în caz contrar va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

6. Prin încheierea din 04 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Felicia Bogos pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel expuse în încheierea din 01 august 2024 a Curții

de Apel Chişinău. S-a obligat Serviciul Fiscal de Stat, prin intermediul Trezoreriei de stat să restituie Felicie Bogos taxa de stat în mărime de 230 lei, achitată conform ordinului de plată din 30 octombrie 2024.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

7. La 18 februarie 2025, Felicia Bogos, a declarat recurs împotriva încheierii din 04 decembrie 2024 a Curţii de Apel Chişinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate cu restituirea cauze în instanţa de apel pentru judecarea în fond a apelului.

8. În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că instanţa de apel eronat a dispus restituirea apelului declarat de Felicia Bogos împotriva hotărârii din 16 aprilie 2024 a Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani, deoarece apelul motivat a fost depus la 15 mai 2024, ulterior au fost depuse şi bonurile prin care se confirmă că au fost achitate taxa de stat şi taxa de timbru.

9. În acest context, a susţinut că s-a conformat prevederile legale şi a înlăturat în termen toate neajunsurile indicate de instanţa de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

11. Art. 425 din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

12. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, stabilește că:

„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

13. Art. 427 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

14. Art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

15. Articolul 365 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

(1) În cererea de apel se indică:

- a) instanța căreia îi este adresat apelul;
- b) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui procedurală;
- c) hotărârea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii;

- d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul;
- e) probele invocate în susținerea apelului;
- f) solicitarea apelantului;
- g) numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel;
- h) documentele ce se anexează.

(1¹) Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

(2) În cererea de apel se poate indica și alte date ce țin de examinarea apelului.

(3) Cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul său. În ultimul caz, la cerere se anexează documentul, legalizat în modul stabilit, care certifică împuternicirile reprezentantului dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

(4) La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat, dacă apelul se impune cu taxă, și/sau a taxei de timbru.

16. Art. 368 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, stipulează că:

„(1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

(3) Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

17. Art. 369 alin. (1) lit. a), alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 al. (1).

(2) Încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs.”

18. Art. 100 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă, statuează că:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătorec, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

(1¹) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.”

19. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„Sanctiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de

neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

20. Art.16 din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.”

21. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, stipulează că:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă”.

22. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„(1) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

23. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

24. Art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.”

25. Art. 113 din Codul de procedură civilă, stabilește că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

26. Art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

27. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a emis încheierea contestată la 04 decembrie 2024.

28. Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătorec (f.d. 57), rezultă că Curtea de Apel Chișinău, a expediat prin intermediul poștei electronice lui Nicolae Daniliuc. Însă la materialele cauzei lipsește o confirmare că în adresa Felicie Bogos a fost expediată încheierea din 04 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

29. Prin urmare, recursul declarat 18 februarie 2025, de către Felicia Bogos, împotriva încheierii din 04 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, este în termenul prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă.

30. Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii din 04 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce succed.

31. Recapitulând esența litigiului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că prin hotărârea din 16 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului. S-a încasat de la Tamara Alexandrova în beneficiul ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice în sumă de 2 900 lei acumulată până la 01 noiembrie 2023 pentru ap. xx din str. xxxxx, mun. Chișinău. S-a încasat de la Tamara Alexandrova în beneficiul statului prin intermediul Ministerului Finanțelor, Trezoreria de Stat suma de 270 lei cu titlu de taxă de stat).

32. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 15 mai 2024, Felicia Bogos a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 16 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

33. În contextul prevederilor art. 368 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, enunțate la pct. 15, prin încheierea din 01 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Felicia Bogos și s-a acordat apelantei un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului, a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 229,50 lei și a dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei. S-a explicat apelantei că în caz contrar va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

34. La 01 noiembrie 2024, Felicia Bogos a depus o cerere în instanța de apel, fiind înregistrată cu nr. 9622, la care a anexat originalul bonurilor de plată a taxei de stat în sumă de 230 lei a taxei de timbru în sumă d 200 lei, întru executarea încheierii din 01 august 2024 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 48, 49-50)

35. Ulterior, prin încheierea din 04 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Felicia Bogos pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel expuse în încheierea din 01 august 2024 a Curții de Apel Chișinău. S-a obligat Serviciul Fiscal de Stat, prin intermediul Trezoreriei de stat să restituie Feliciei Bogos taxa de stat în mărime de 230 lei, achitată conform ordinului de plată din 30 octombrie 2024.

36. Verificând legalitatea și temeinicia încheierii menționate în raport cu criticele formulate în recurs și actele cauzei, coroborate cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, Completul de

judecată al Curții Supreme de Justiție constată în speță că actul judecătoresc contestat a fost emis cu aplicarea eronată a prevederilor legale.

37. Din actele și lucrările dosarului s-a constatat cu certitudine că prin încheierea din 01 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Felicia Bogos și s-a acordat apelantei un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului, a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 229,50 lei și a dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei. S-a explicat apelantei că în caz contrar va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

38. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, concluzia instanței de apel precum că la 01 noiembrie 2024, Felicia Bogos a prezentat dovezile de plată a taxei de stat și a taxei de timbru, însă nu a prezentat apelul motivat și nici nu a solicitat prelungirea termenului, este eronată.

39. Or, din materialele dosarului se constată că la 15 mai 2025, Felicia Bogos, a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani cerere de apel, care corespunde prevederilor art. 365 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă a se vedea pct. 15.

40. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel a ignorat faptul că Felicia Bogos, în termenul acordat de instanță, prin încheierea din 01 august 2024, a înlăturat toate neajunsurile prezentând dovezile de plată a taxei de stat și taxei de timbru la 01 noiembrie 2024, iar apelul a fost depus inițial ca apel motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

41. Astfel, cu referire la cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluția Curții de Apel Chișinău de a restitui cererea de apel, făcând trimitere la faptul că apelanta Felicia Bogos, a înlăturat parțial neajunsurile cererii de apel.

42. În circumstanțele constatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv și nu a dorit să ia în considerare că apelul depus de Felicia Bogos la data de 15 mai 2024, întrunește condițiile unui apel motivat, fiindu-i astfel lezate ultimele drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, fiind lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

43. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

44. În cazul Airey vs. Irlanda, Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

45. Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

46. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, conform art. III alin.(1) – (2), pct.1) din Legea Nr. 135 din 13 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuirea hărții judiciare), publicată la 27 iunie 2024 în Monitorul Oficial Nr. 271-274: (1) legea nominalizată a intra în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art. I care vizează anexa nr. 3 în partea ce se referă la arondarea judecătoriilor Ungheni și Orhei la circumscripția Curții de Apel Nord, care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; (2) La data intrării în vigoare a prezentei legi: 2) Curtea de Apel Chișinău se redenumeste în Curtea de Apel Centru.

47. Prin prisma acestor raționamente și ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar eroarea admisă de către instanța de apel nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de recurs, a casa încheierea atacată și de a restitui cauza la Curtea de Apel Centru spre rejudecarea problemei soluționată prin încheierea casată.

48. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea de recurs depusă de Felicia Bogos.

Casează încheierea din 04 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului împotriva Tamarei Alexandrova, intervenient accesoriu Felicia Bogos cu privire la încasarea datoriei, cu

restituirea cauzei la Curtea de Apel Centru, spre rejudecarea problemei soluționată prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat